

Carolina Maria Niță

**Drept internațional
privat român**

Editura
Hamangiu
2025

Cuprins

TITLUL I. PARTEA GENERALĂ	1
CAPITOLUL I. CONSIDERAȚII INTRODUCATIVE ASUPRA DREPTULUI INTERNAȚIONAL PRIVAT	1
Secțiunea 1. Aspecte introductive	1
Secțiunea a 2-a. Elementul de extraneitate	2
Secțiunea a 3-a. Raportul juridic de drept internațional privat	6
§1. Raportul juridic – obiect al dreptului internațional privat	6
§2. Raportul juridic care nu constituie obiect al dreptului internațional privat	7
Secțiunea a 4-a. Corelația dintre dreptul internațional privat și dreptul public	8
CAPITOLUL II. DOMENIUL DREPTULUI INTERNAȚIONAL PRIVAT	10
Secțiunea 1. Noțiunea de domeniu al dreptului internațional privat	10
Secțiunea a 2-a. Instituțiile juridice care formează domeniul dreptului internațional privat	10
§1. Conflictul de legi	10
§2. Conflictul de jurisdicții	14
§3. Condiția juridică a străinului	15
§4. Cetățenia	16
CAPITOLUL III. IZVOARELE DREPTULUI INTERNAȚIONAL PRIVAT	17
Secțiunea 1. Aspecte preliminare	17
Secțiunea a 2-a. Izvoarele interne	17
Secțiunea a 3-a. Izvoarele internaționale	19
Secțiunea a 4-a. Actele juridice ale Uniunii Europene și jurisprudența C.J.U.E.	22
§1. Tratatul pe care se întemeiază Uniunea Europeană și izvoarele derivate ale dreptului european	22
§2. Jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene	27
Secțiunea a 5-a. Cutuma și uzanțele internaționale	28
Secțiunea a 6-a. Practica judiciară și practica arbitrală	30
CAPITOLUL IV. CONȚINUTUL DREPTULUI INTERNAȚIONAL PRIVAT	31
Secțiunea 1. Aspecte introductive	31
Secțiunea a 2-a. Normele conflictuale	31
§1. Definiția și caracteristicile definatorii ale normei conflictuale	31
§2. Structura normei conflictuale	32
§3. Criteriile de legătură	33
3.1. Principalele criterii de legătură	33
3.2. Clasificarea criteriilor de legătură	38
3.3. Concursul criteriilor de legătură	39

§4. Clasificarea normelor conflictuale _____	40
§5. Sistemul de drept căruia îi aparține norma conflictuală _____	41
Secțiunea a 3-a. Normele materiale _____	42
Secțiunea a 4-a. Normele de aplicație imediată (necesară) _____	43
§1. Definiție _____	43
§2. Sistemul de drept căruia îi aparțin normele de aplicație imediată. Aplicabilitate și efecte _____	44
CAPITOLUL V. CALIFICAREA ȘI CONFLICTUL DE CALIFICĂRI _____	46
Secțiunea 1. Definiția calificării _____	46
Secțiunea a 2-a. Clasificarea calificării _____	49
Secțiunea a 3-a. Conflictul de calificări _____	52
Secțiunea a 4-a. Legea după care se face calificarea _____	55
§1. Regula. Calificarea după <i>lex fori</i> _____	55
§2. Excepțiile de la calificarea <i>lex fori</i> _____	56
CAPITOLUL VI. CONFLICTUL ÎN SPAȚIU AL NORMELOR CONFLICTUALE.	
RETRIMITEREA _____	65
Secțiunea 1. Conflictul în spațiu al normelor conflictuale _____	65
Secțiunea a 2-a. Retrimiteria _____	67
§1. Noțiunea și condițiile retrimiterii _____	67
§2. Formele retrimiterii _____	70
§3. Retrimiteria în sistemul de drept român _____	70
§4. Retrimiteria în dreptul Uniunii Europene _____	72
§5. Retrimiteria în convențiile internaționale _____	73
§6. Retrimiteria la un sistem de drept în care coexistă două sau mai multe sisteme legislative _____	75
§7. Argumente în favoarea retrimiterii _____	75
CAPITOLUL VII. APLICAREA LEGII STRĂINE _____	78
Secțiunea 1. Noțiune. Temeiul aplicării _____	78
Secțiunea a 2-a. Titlul cu care se aplică legea străină _____	78
§1. Teoria aplicării legii străine ca element de drept (<i>questio juris</i>) _____	79
§2. Teoria aplicării legii străine ca element de fapt (<i>questio facti</i>) _____	79
§3. Teoria receptării dreptului străin _____	79
§4. Teoria drepturilor câștigate (<i>vested rights</i>) _____	80
Secțiunea a 3-a. Formele aplicării legii străine _____	81
§1. Aplicarea legii străine ca <i>lex causae</i> _____	81
§2. Aplicarea legii străine sub condiția reciprocității _____	81
§3. Aplicarea legii străine încorporate în contractul părților _____	84
Secțiunea a 4-a. Titlul cu care se aplică legea străină în România _____	85
§1. Aspecte generale _____	85
§2. Invocarea legii străine în fața autorităților forului _____	86

<i>Secțiunea a 5-a. Proba legii străine</i>	87
§1. Sarcina probei legii străine	87
§2. Mijloacele de probă ale legii	87
§3. Imposibilitatea de a stabili conținutul legii străine	92
<i>Secțiunea a 6-a. Interpretarea și aplicarea legii străine</i>	93
<i>Secțiunea a 7-a. Căile de atac în cazul greșitei interpretări sau aplicări a legii străine</i>	95
<i>Secțiunea a 8-a. Înlăturarea excepțională a legii aplicabile</i>	96
CAPITOLUL VIII. ORDINEA PUBLICĂ DE DREPT INTERNAȚIONAL PRIVAT	98
<i>Secțiunea 1. Noțiune și condiții</i>	98
<i>Secțiunea a 2-a. Elementele definitorii ale ordinii publice de drept internațional privat român</i>	100
<i>Secțiunea a 3-a. Comparație între ordinea publică de drept internațional privat și alte instituții juridice</i>	102
§1. Comparație cu ordinea publică de drept intern	102
§2. Comparație cu normele de aplicație imediată	103
§3. Comparație cu retrimiteria	104
§4. Comparație cu situația imposibilității aplicării legii străine	104
<i>Secțiunea a 4-a. Prevederi legale și convenționale privind ordinea publică de drept internațional privat</i>	105
§1. Prevederi din acte normative interne	105
§2. Prevederi din Regulamentele Uniunii Europene	107
§3. Prevederi din Convenții Internaționale la care România este parte	111
<i>Secțiunea a 5-a. Caracterele juridice ale ordinii publice de drept internațional privat român</i>	112
<i>Secțiunea a 6-a. Domeniul ordinii publice de drept internațional privat român</i>	114
<i>Secțiunea a 7-a. Efectele invocării ordinii publice de drept internațional privat român</i>	115
CAPITOLUL IX. FRAUDA LA LEGE ÎN DREPTUL INTERNAȚIONAL PRIVAT	117
<i>Secțiunea 1. Noțiunea și modalitățile fraudei la lege în dreptul internațional privat</i>	117
<i>Secțiunea a 2-a. Domeniile în care poate apărea fraudă la lege în dreptul internațional privat</i>	119
<i>Secțiunea a 3-a. Structura fraudei la lege în dreptul internațional privat</i>	122
<i>Secțiunea a 4-a. Condițiile fraudei la lege în dreptul internațional privat</i>	122
<i>Secțiunea a 5-a. Sancțiunea fraudei la lege în dreptul internațional privat</i>	123
<i>Secțiunea a 6-a. Dovada fraudei la lege în dreptul internațional privat</i>	126
<i>Secțiunea a 7-a. Comparații cu alte instituții juridice</i>	126
§1. Comparație cu fraudă legii din dreptul intern	126
§2. Comparație cu ordinea publică de drept internațional privat	127
§3. Comparație cu simulația	128

CAPITOLUL X. CONFLICTUL DE LEGI ÎN TIMP ȘI SPAȚIU	130
<i>Secțiunea 1. Aspecte introductive</i>	130
<i>Secțiunea a 2-a. Formele conflictului de legi în timp și spațiu</i>	131
<i>Secțiunea a 3-a. Domeniile în care poate apărea conflictul de legi în timp și spațiu</i>	131
<i>Secțiunea a 4-a. Recunoașterea în România a drepturilor dobândite în străinătate</i>	132
§1. Temeiul juridic al recunoașterii a drepturilor dobândite în străinătate	132
§2. Condițiile recunoașterii în România a drepturilor dobândite în străinătate	132
§3. Consecințele recunoașterii drepturilor dobândite în străinătate	134
CAPITOLUL XI. CONFLICTUL MOBIL DE LEGI	135
<i>Secțiunea 1. Noțiune</i>	135
<i>Secțiunea a 2-a. Comparație cu alte instituții juridice</i>	135
§1. Comparație cu conflictul de legi în timp și spațiu	135
§2. Comparație cu conflictul în timp al legilor interne ale unui stat	135
<i>Secțiunea a 3-a. Domeniile în care poate apărea conflictul mobil de legi</i>	136
<i>Secțiunea a 4-a. Soluționarea conflictului mobil de legi</i>	136
§1. Aspecte generale	136
§2. Dispoziții ale dreptului intern român privind soluționarea conflictului de legi	140
§3. Dispoziții ale dreptului Uniunii Europene privind soluționarea conflictului de legi	144
§4. Dispoziții din convenții privind soluționarea conflictului de legi	149
CAPITOLUL XII. CONFLICTUL ÎN TIMP AL NORMELOR CONFLICTUALE	150
<i>Secțiunea 1. Aspecte prealabile</i>	150
<i>Secțiunea a 2-a. Conflictul în timp ale normelor conflictuale ale forului</i>	150
<i>Secțiunea a 3-a. Conflictul în timp al normelor materiale din dreptul străin, care constituie lex causae</i>	154
<i>Secțiunea a 4-a. Conflictul în timp al convențiilor internaționale</i>	155
TITLUL II. PARTEA SPECIALĂ	157
CAPITOLUL I. CONFLICTE DE LEGI PRIVIND STAREA ȘI CAPACITATEA PERSOANEI FIZICE	157
<i>Secțiunea 1. Precizări prealabile</i>	157
<i>Secțiunea a 2-a. Regula în materia reglementării stării civile și capacității persoanei fizice</i>	162
§1. Aplicarea legii naționale	162
§2. Legea aplicabilă stării civile și capacității persoanelor care au mai multe cetățenii sau nu au nicio cetățenie (apatrizii)	162

<i>Secțiunea a 3-a. Excepții în materia legii aplicabile stării civile și capacității persoanei fizice</i>	164
<i>Secțiunea a 4-a. Reședința obișnuită a persoanei fizice în dreptul internațional privat</i>	164
<i>Secțiunea a 5-a. Caracterul normelor conflictuale privind starea și capacitatea persoanei fizice</i>	167
<i>Secțiunea a 6-a. Domeniul de aplicare a normelor conflictuale privind starea și capacitatea persoanei fizice</i>	167
§1. Starea civilă a persoanei fizice	167
§2. Capacitatea civilă a persoanei fizice	168
2.1. Capacitatea de folosință a persoanei fizice	168
2.2. Capacitatea de exercițiu a persoanei fizice	172
2.3. Drepturile inerente ființei umane	173
2.4. Ocrotirea majorului	175
<i>Secțiunea a 7-a. Dispoziții speciale privind ocrotirea terților</i>	176
§1. Teoria interesului național	176
§2. Excepția de la aplicarea legii ocrotirii persoanei fizice în cazul lipsei calității de reprezentant, în favoarea legii locului încheierii actului	179
CAPITOLUL II. LEGEA APLICABILĂ ATRIBUTELOR DE IDENTIFICARE	
ALE PERSOANEI FIZICE	181
<i>Secțiunea 1. Precizări prealabile</i>	181
<i>Secțiunea a 2-a. Legea aplicabilă numelui persoanei fizice</i>	181
§1. Determinarea legii aplicabile numelui persoanei fizice	181
§2. Recunoașterea numelui persoanei fizice în practica Curții de Justiție a Uniunii Europene și a Curții Europene a Drepturilor Omului	185
<i>Secțiunea a 3-a. Legea aplicabilă ocrotirii împotriva actelor de încălcare a dreptului la nume</i>	191
<i>Secțiunea a 4-a. Domeniul de aplicare a legii privind numele persoanei fizice</i>	191
<i>Secțiunea a 5-a. Domiciliul persoanei fizice</i>	191
<i>Secțiunea a 6-a. Reședința persoanei fizice</i>	195
CAPITOLUL III. CONFLICTE DE LEGI CU PRIVIRE LA PERSOANA JURIDICĂ	197
<i>Secțiunea 1. Aspecte prealabile</i>	197
<i>Secțiunea a 2-a. Naționalitatea persoanei juridice</i>	199
§1. Noțiunea de naționalitate a persoanei juridice	199
§2. Criteriile după care se determină naționalitatea persoanei juridice în dreptul internațional privat	200
§3. Stabilirea naționalității persoanei juridice în dreptul internațional privat român	204
§4. Calificarea noțiunii de sediu social	207
§5. Schimbarea naționalității persoanei juridice	207
<i>Secțiunea a 3-a. Legea aplicabilă statutului organic al persoanei juridice</i>	211

<i>Secțiunea a 4-a. Legea aplicabilă statutului organic al sucursalelor și filialelor</i>	212
<i>Secțiunea a 5-a. Legea aplicabilă fuziunii unor persoane juridice de naționalități diferite</i>	213
<i>Secțiunea a 6-a. Domeniul de aplicare al legii statutului organic al persoanei juridice</i>	214
<i>Secțiunea a 7-a. Reședința obișnuită a persoanei juridice</i>	219
<i>Secțiunea a 8-a. Recunoașterea persoanelor juridice străine în România</i>	219
§1. Precizări prealabile	219
§2. Modalitățile și procedura de recunoaștere a persoanelor juridice străine în România	221
§3. Efectele recunoașterii persoanelor juridice străine în România	222
CAPITOLUL IV. NORMELE CONFLICTUALE PRIVIND RELAȚIILE DE FAMILIE	224
<i>Secțiunea 1. Legea aplicabilă promisiunii de căsătorie</i>	224
§1. Aspecte introductive privind promisiunea de căsătorie (logodna)	224
§2. Legea aplicabilă logodnei	226
§3. Domeniul de aplicare al legii promisiunii de căsătorie	227
<i>Secțiunea a 2-a. Legea aplicabilă încheierii căsătoriei</i>	227
§1. Aspecte prealabile	227
§2. Legea aplicabilă condițiilor de fond la încheierea căsătoriei	229
§3. Domeniul legii aplicabile condițiilor de fond ale căsătoriei	230
§4. Legea aplicabilă condițiilor de formă ale căsătoriei	241
§5. Domeniul legii aplicabile condițiilor de formă ale căsătoriei	244
<i>Secțiunea a 3-a. Legea aplicabilă efectelor căsătoriei</i>	244
§1. Precizări prealabile	244
§2. Legea aplicabilă efectelor generale ale căsătoriei	245
§3. Domeniul legii aplicabile efectelor generale ale căsătoriei	247
§4. Legea aplicabilă regimului matrimonial	247
4.1. Sediul materiei. Precizări prealabile	247
4.2. Legea aplicabilă regimului matrimonial prin voința părților	249
4.3. Legea aplicabilă regimului matrimonial potrivit criteriilor obiective	251
4.4. Domeniul legii aplicabile regimului matrimonial	252
<i>Secțiunea a 4-a. Legea aplicabilă regimului matrimonial potrivit Regulamentului (UE) 2016/1103 al Consiliului din 24 iunie 2016 de punere în aplicare a unei cooperări consolidate în domeniul competenței, al legii aplicabile și al recunoașterii și executării hotărârilor judecătorești în materia regimurilor matrimoniale</i>	252
§1. Aspecte prealabile. Intrarea în vigoare. Aplicarea în timp	252
§2. Domeniul de aplicare al regulamentului	253
§3. Legea aplicabilă regimului matrimonial în baza principiului autonomiei de voință a părților	254
§4. Condițiile de formă ale acordului privind alegerea legii aplicabile	255

§5. Consimțământul și condițiile de fond ale acordului privind alegerea legii aplicabile	255
§6. Condițiile de formă ale convenției matrimoniale	256
§7. Legea aplicabilă regimului matrimonial în absența alegerii de către părți	257
§8. Domeniul legii aplicabile regimului matrimonial	258
§9. Opozabilitatea față de terți	258
§10. Norme de aplicație imediată	259
§11. Ordinea publică	259
§12. Excluderea retrimiterii	260
§13. Conflicte teritoriale și conflictele interpersonale de legi	260
<i>Secțiunea a 5-a. Soluționarea conflictului mobil de legi</i>	261
<i>Secțiunea a 6-a. Legea aplicabilă desfacerii căsătoriei și separării de corp</i>	262
§1. Precizări prealabile	262
§2. Divorțul și separația de corp potrivit prevederilor Codului civil	263
2.1. Legea aplicabilă divorțului prin voința părților	263
2.2. Legea aplicabilă divorțului în cazul localizării obiective	264
2.3. Ordinea publică de drept internațional privat în contextul determinării legii aplicabile	265
2.4. Recunoașterea divorțului prin denunțare unilaterală	266
2.5. Separația de corp	267
2.6. Domeniul legii aplicabile desfacerii căsătoriei	268
§3. Legea aplicabilă divorțului potrivit Regulamentul (UE) nr. 1259/2010 al Consiliului din 20 decembrie 2010 de punere în aplicare a unei forme de cooperare consolidată în domeniul legii aplicabile divorțului și separării de corp	269
3.1. Aspecte generale	269
3.2. Domeniul de aplicare al Regulamentului Roma III	271
3.3. Excluderile din domeniul de aplicare al Regulamentului	273
3.4. Legea aplicabilă divorțului în baza principiului „ <i>autonomie de voință a părților</i> ”	273
3.5. Legea aplicabilă în absența acordului de voință al părților	279
3.6. Legea aplicabilă divorțului în cazul transformării separației de corp	282
3.7. Domeniul legii aplicabile divorțului și separației de corp	284
3.8. Dispoziții privind aplicarea excepțională a legii forului	284
3.9. Ordinea publică	289
3.10. Excluderea retrimiterii	291
3.11. Diferențe între legislațiile naționale	291
<i>Secțiunea a 7-a. Legea aplicabilă nulității căsătoriei</i>	292
<i>Secțiunea a 8-a. Legea aplicabilă filiației</i>	295
§1. Aspecte introductive privind filiația	295
§2. Legea aplicabilă filiației copilului din căsătorie	295
§3. Domeniul legii aplicabile filiației copilului din căsătorie	296
§4. Legea aplicabilă filiației copilului din afara căsătoriei	297

§5. Domeniul legii aplicabile filiației copilului din afara căsătoriei _____	298
§6. Reproducerea umană asistată medical cu terț donator _____	298
<i>Secțiunea a 9-a. Legea aplicabilă adopției _____</i>	<i>299</i>
§1. Aspecte introductive privind adopția _____	299
§2. Legea aplicabilă condițiilor de fond ale adopției. Domeniu de aplicare _____	300
§3. Legea aplicabilă condițiilor de formă ale adopției. Domeniu de aplicare _____	302
§4. Legea aplicabilă efectelor adopției _____	303
§5. Legea aplicabilă desfacerii adopției _____	304
§6. Legea aplicabilă nulității adopției _____	304
<i>Secțiunea a 10-a. Legea aplicabilă autorității părintești _____</i>	<i>305</i>
§1. Precizări prealabile. Sediul materiei _____	305
§2. Domeniul de aplicare al Convenției de la Haga din 1996 privind răspunderea părintească. Excluderi _____	306
§3. Legea aplicabilă măsurilor de protecție ale copilului (art. 15 din Convenție) _____	308
§4. Domeniul material al legii aplicabile măsurilor de protecție ale copilului _____	309
§5. Legea aplicabilă răspunderii părintești _____	310
§6. Domeniul legii aplicabile răspunderii părintești _____	312
§7. Ocrotirea terților în cazul lipsei calității de reprezentant al copilului (excepție de la aplicarea legii reședinței obișnuite a copilului) _____	313
§8. Excluderea retrimiterii. Excepții _____	314
§9. Ordinea publică _____	315
<i>Secțiunea a 11-a. Legea aplicabilă obligațiilor de întreținere _____</i>	<i>315</i>
§1. Aspecte prealabile _____	315
§2. Protocolul de la Haga din 23 noiembrie 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere _____	317
2.1. Domeniul de aplicare al Protocolului _____	317
2.2. Norme conflictuale care determină în mod obiectiv legea aplicabilă _____	319
2.3. Norme conflictuale care determină subiectiv legea aplicabilă _____	328
2.4. Domeniul legii aplicabile obligației de întreținere _____	332
2.5. Regresul organismului public împotriva debitorului obligației de întreținere _____	333
2.6. Excluderea retrimiterii _____	334
2.7. Ordinea publică _____	334
2.8. Interpretarea uniformă _____	337
CAPITOLUL V. NORMELE CONFLICTUALE PRIVIND BUNURILE ȘI FIDUCIA _____	338
<i>Secțiunea 1. Regula generală în materia legii aplicabile bunurilor (lex rei sitae) _____</i>	<i>338</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Argumente în favoarea legii locului situării bunurilor (lex rei sitae) _____</i>	<i>340</i>
<i>Secțiunea a 3-a. Domeniul de aplicare al legii locului situării bunurilor (lex rei sitae) _____</i>	<i>341</i>

<i>Secțiunea a 4-a. Legea aplicabilă unor categorii de bunuri</i>	343
§1. Legea aplicabilă revendicării bunurilor mobile furate sau exportate ilegal	343
§2. Legea aplicabilă uzucapiunii	346
2.1. Legea aplicabilă uzucapiunii mobiliare	346
2.2. Legea aplicabilă uzucapiunii imobiliare	347
§3. Legea aplicabilă bunurilor mobile, corporale, în general	347
§4. Legea aplicabilă ipotecilor mobiliare	348
4.1. Determinarea legii aplicabile ipotecii mobiliare	348
4.2. Legea aplicabilă ipotecii asupra resurselor naturale	349
4.3. Legea aplicabilă publicității ipotecii mobiliare	349
4.4. Legea aplicabilă operațiunilor asimilate ipotecilor mobiliare	351
<i>Secțiunea a 5-a. Dispoziții speciale, derogatorii de la regula generală</i>	352
§1. Legea aplicabilă unor categorii de bunuri și operațiuni referitoare la bunuri	352
1.1. Precizări prealabile	352
1.2. Legea aplicabilă universalității de bunuri	352
1.3. Legea aplicabilă rezervei dreptului de proprietate în cazul bunului destinat exportului	353
<i>Secțiunea a 6-a. Legea aplicabilă formelor de publicitate privind bunurile</i>	354
<i>Secțiunea a 7-a. Legea aplicabilă mijloacelor de transport</i>	356
§1. Legea aplicabilă mijloacelor de transport	356
§2. Domeniul legii aplicabile mijloacelor de transport	357
§3. Actele și faptele juridice petrecute la bordul navei sau aeronavei	359
<i>Secțiunea a 8-a. Legea aplicabilă bunurilor aflate în curs de transport</i>	360
<i>Secțiunea a 9-a. Legea aplicabilă faptelor ilicite privind bunurile în tranzit</i>	361
<i>Secțiunea a 10-a. Legea aplicabilă bunurilor statului străin, Uniunii Europene sau anumitor organizații internaționale</i>	361
<i>Secțiunea a 11-a. Legea aplicabilă drepturilor de creanță</i>	363
<i>Secțiunea a 12-a. Legea aplicabilă titlurilor de valoare</i>	363
§1. Precizări prealabile	363
§2. Legea aplicabilă emisiunii valorilor mobiliare	367
§3. Legea aplicabilă transmiterii valorilor mobiliare	368
§4. Legea aplicabilă titlului reprezentativ al mărfii	368
<i>Secțiunea a 13-a. Legea aplicabilă titlurilor de credit</i>	369
§1. Precizări prealabile	369
§2. Relația dintre titlul de credit și raportul fundamental	370
§3. Legea aplicabilă condițiilor de validitate a titlurilor de credit	371
3.1. Legea aplicabilă condițiilor de fond a titlurilor de credit	371
3.2. Legea aplicabilă condițiilor de formă a titlurilor de credit	372
§4. Legea aplicabilă cambiei și biletului la ordin	372
4.1. Legea aplicabilă efectelor obligațiilor	372
4.2. Legea aplicabilă dobândirii creanței	373

4.3. Legea aplicabilă plății cambiei și biletului la ordin _____	373
4.4. Mijloacele de valorificare a drepturilor rezultate din titlu _____	374
4.5. Legea aplicabilă acțiunilor exercitate de posesorul titlului _____	374
4.6. Legea aplicabilă executării cambiei și a biletului la ordin _____	375
4.7. Legea aplicabilă acțiunilor extracambiale _____	375
§5. Legea aplicabilă cecului _____	375
5.1. Premisele emiterii cecului _____	376
5.2. Efectele cecului _____	376
5.3. Plata cecului _____	377
<i>Secțiunea a 14-a. Legea aplicabilă drepturilor de proprietate intelectuală _____</i>	<i>378</i>
§1. Precizări prealabile _____	378
§2. Legea aplicabilă dreptului de autor _____	378
§3. Domeniul legii aplicabile dreptului de autor _____	380
§4. Legea aplicabilă dreptului de proprietate industrială _____	380
§5. Domeniul legii aplicabile dreptului de proprietate industrială _____	381
<i>Secțiunea a 15-a. Legea aplicabilă fiduciei _____</i>	<i>381</i>
§1. Precizări prealabile _____	381
§2. Legea aplicabilă fiduciei _____	382
2.1. Alegerea legii aplicabile fiduciei _____	382
2.2. Determinarea obiectivă a legii aplicabile fiduciei _____	383
2.3. Legea aplicabilă în situații speciale _____	383
2.4. Domeniul de aplicare _____	384
CAPITOLUL VI. NORMELE CONFLICTUALE PRIVIND MOȘTENIREA _____	385
<i>Secțiunea 1. Legea aplicabilă moștenirii potrivit regulilor din</i>	
<i>Cartea a VII-a a Codului civil _____</i>	<i>385</i>
§1. Aspecte prealabile _____	385
<i>Secțiunea a 2-a. Determinarea legii aplicabile moștenirii _____</i>	<i>387</i>
§1. Determinarea legii potrivit criteriului obiectiv _____	387
1.1. Alegerea legii aplicabile _____	388
1.2. Legea aplicabilă testamentului _____	389
1.3. Legea aplicabilă condițiilor de fond ale testamentului _____	389
1.4. Legea aplicabilă condițiilor de formă ale testamentului _____	390
§2. Domeniul de aplicare a legii moștenirii _____	391
§3. Legea aplicabilă succesiunii vacante _____	394
<i>Secțiunea a 3-a. Legea aplicabilă moștenirii în temeiul Regulamentului (UE)</i>	
<i>nr. 650/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2012</i>	
<i>privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor</i>	
<i>judecătorești și acceptarea și executarea actelor autentice în materie de</i>	
<i>succesiuni și privind crearea unui certificat european de moștenitor _____</i>	<i>396</i>
§1. Aspecte introductive _____	396
§2. Aplicarea Regulamentului _____	397
§3. Relația Regulamentului cu alte reglementări _____	398

§4. Domeniul material de aplicare al Regulamentului _____	399
§5. Legea aplicabilă moștenirii _____	410
5.1. Determinarea legii aplicabile moștenirii potrivit criteriului obiectiv _____	410
5.2. Determinarea legii aplicabile moștenirii potrivit criteriului subiectiv _____	413
§6. Reguli de conflict specifice _____	415
§7. Reguli de conflict speciale _____	418
§8. Domeniul de aplicare a legii aplicabile moștenirii _____	420
§9. Certificatul european de moștenitor _____	421
§10. Adaptarea drepturilor reale _____	425
§11. Comorienții _____	426
§12. Succesiunea vacantă _____	427
§13. Retrimiteria _____	427
§14. Ordinea publică _____	427

CAPITOLUL VII. NORMELE CONFLICTUALE PRIVIND OBLIGAȚIILE

CONTRACTUALE _____ 429

Secțiunea 1. Aspecte generale _____ 429

Secțiunea a 2-a. Legea aplicabilă obligațiilor contractuale în conformitate

cu Regulamentul (CE) nr. 593/2008 al Parlamentului European și al

Consiliului din 17 iunie 2008 privind legea aplicabilă obligațiilor

contractuale (Roma I) _____ 429

§1. Geneza Regulamentului Roma I _____ 429

§2. Cadru general de aplicare și scopurile Regulamentului Roma I _____ 430

§3. Raporturile Regulamentului Roma I și alte reglementări _____ 432

§4. Domeniul de aplicare al Regulamentului Roma I _____ 434

§5. Materii excluse din domeniul de aplicare al Regulamentului Roma I _____ 437

§6. Determinarea legii aplicabile contractului _____ 466

6.1. Legea aplicabilă în baza autonomiei de voință a părților _____ 466

6.2. Modalitățile de exprimare a voinței părților _____ 468

6.3. Momentul alegerii legii aplicabile _____ 470

6.4. Întinderea voinței părților _____ 470

6.5. Modificarea alegerii legii aplicabile _____ 471

6.6. Limitele libertății de alegere a legii aplicabile _____ 471

6.7. Determinarea legii aplicabile în absența alegerii de către părți _____ 474

6.7.1. Legea aplicabilă în funcție de tipul specific de contract _____ 475

6.7.2. Cazurile de aplicare a legii în care își are reședința obișnuită partea contractată care efectuează prestația caracteristică _____ 486

6.7.3. Aplicarea legii țării cu care contractul prezintă în mod vădit o legătură mai strânsă [art. 4 alin. (3)] _____ 488

6.7.4. Aplicarea legii țării cu care contractul are cele mai strânse legături [art. 4 alin. (4)] _____ 490

6.8. Legea aplicabilă pentru anumite tipuri de contracte _____ 491

6.8.1. Legea aplicabilă contractului de transport _____ 491

6.8.2. Efectele convențiilor internaționale și a altor reglementări ale Uniunii Europene în materia contractelor de transport	503
6.8.3. Legea aplicabilă contractelor încheiate cu consumatorii	511
6.8.4. Excepții în materia legii aplicabile contractelor încheiate cu consumatorii	523
6.8.5. Legea aplicabilă contractelor de asigurare	528
6.8.5.1. Precizări prealabile	528
6.8.5.2. Legea aplicabilă contractelor de asigurare facultativă care acoperă riscuri majore [art. 7 alin. (2)]	530
6.8.5.3. Legea aplicabilă contractelor de asigurare facultativă care acoperă alte riscuri decât cele majore [art. 7 alin. (3) lit. a)-e)]	534
6.8.5.4. Norme suplimentare privind alegerea legii, adoptate de statele membre [art. 7 alin. (3) parag. (2)]	539
6.8.5.5. Legea aplicabilă în absența alegerii [art. 7 alin. (3) parag. 3)]	540
6.8.5.6. Efectele articolului 7 alin. (5)	541
6.8.5.7. Legea aplicabilă contractelor de asigurare care acoperă riscuri comune situate în afara Uniunii Europene	541
6.8.5.8. Norme conflictuale suplimentare aplicabile în cazul contractelor de asigurare obligatorii	542
6.8.5.9. Legea aplicabilă contractelor de reasigurare	543
6.8.5.10. Domeniul legii aplicabile contractelor de asigurare	543
6.8.6. Legea aplicabilă contractelor individuale de muncă	544
6.8.6.1. Determinarea legii aplicabile	544
6.8.6.2. Domeniul legii aplicabile contractului individual de muncă	553
6.9. Legea aplicabilă condițiilor de fond și de formă ale contractului	555
6.9.1. Legea aplicabilă condițiilor de fond ale contractului	555
6.9.2. Legea aplicabilă condițiilor de formă ale contractului	558
6.10. Aspecte comune privind legea aplicabilă contractului	561
6.10.1. Reședința obișnuită	561
6.10.2. Excluderea retrimiterii	563
6.10.3. Normele de aplicație imediată (legi de poliție)	564
6.10.4. Ordinea publică	568
6.11. Domeniul de aplicare al legii contractului	573
6.11.1. Interpretarea contractului	573
6.11.2. Efectele contractului	574
6.11.3. Executarea contractului	574
6.11.4. Moneda de plată	575
6.11.5. Răspunderea contractuală	575
6.11.6. Modurile de stingere a obligațiilor, prescripția și decăderea din drepturi	577
6.11.7. Nulitatea contractului	577

6.12. Modurile de transmitere, transformare și stingere a obligațiilor contractuale _____	578
6.12.1. Cesiunea de creanță și subrogația _____	578
6.12.2. Cesiunea de contract, preluarea de datorie (delegația) și novația _____	587
6.12.3. Compensația _____	590
6.12.4. Obligațiile complexe: obligațiile cu pluralitate de debitori _____	591
6.13. Normele conflictuale din Codul civil privind obligațiile plurale (art. 2644 și art. 2645 C. civ.) _____	592
6.14. Prezumțiile și sarcina probei _____	593
<i>Secțiunea a 3-a. Legea aplicabilă condițiilor de fond ale actului juridic în baza dispozițiilor Codului civil _____</i>	<i>596</i>
<i>Secțiunea a 4-a. Legea aplicabilă condițiilor de formă ale actului juridic în baza dispozițiilor Codului civil _____</i>	<i>602</i>
CAPITOLUL VIII. NORMELE CONFLICTUALE PRIVIND FAPTELE JURIDICE _____	604
<i>Secțiunea 1. Reglementarea obligațiilor necontractuale (extra-contractuale) între dreptul Uniunii Europene și dreptul național _____</i>	<i>604</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Legea aplicabilă obligațiilor necontractuale în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 864/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 iulie 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor necontractuale (Roma II) _____</i>	<i>604</i>
§1. Aspecte generale _____	604
§2. Domeniul material de aplicare al Regulamentului Roma II _____	606
<i>Secțiunea a 3-a. Legea aplicabilă faptelor ilicite _____</i>	<i>613</i>
§1. Norma generală _____	613
§2. Excepțiile de la norma generală _____	617
§3. Clauza derogatorie _____	619
§4. Legea aplicabilă unor tipologii specifice de fapte ilicite _____	622
4.1. Precizări prelabile _____	622
4.2. Legea aplicabilă răspunderii pentru produse defectuoase _____	622
4.3. Legea aplicabilă concurenței neloiale și actelor care îngreșesc concurența _____	626
4.3.1. Legea aplicabilă concurenței neloiale _____	626
4.3.2. Legea aplicabilă actelor care îngreșesc libera concurență _____	630
4.3.3. Interdicția libertății de alegere _____	633
4.4. Legea aplicabilă daunelor aduse mediului _____	634
4.4.1. Domeniul de aplicare al legii aplicabile daunelor aduse mediului _____	637
4.4.2. Libertatea de alegere _____	637
4.5. Legea aplicabilă drepturilor de proprietate intelectuală _____	638
4.5.1. Calificarea noțiunilor de „drept de proprietate intelectuală” și „drept de proprietate intelectuală unitar la nivel comunitar” _____	641
4.5.2. Excluderea autonomiei de voință a părților _____	644

4.6. Legea aplicabilă acțiunilor sindicale _____	644
4.6.1. Noțiunea de „acțiune sindicală”. Domeniul de aplicare al art. 9 _____	647
<i>Secțiunea a 4-a. Legea aplicabilă faptei juridice licite</i> _____	651
§1. Aspecte prealabile _____	651
§2. Legea aplicabilă îmbogățirii fără justă cauză și plății nedatorate _____	651
§3. Legea aplicabilă gestiunii de afaceri _____	657
§4. <i>Culpa in contrahendo</i> _____	660
<i>Secțiunea a 5-a. Libertatea de alegere a legii aplicabile faptelor juridice licite și ilicite</i> _____	664
<i>Secțiunea a 6-a. Domeniul legii aplicabile faptelor ilicite și licite</i> _____	668
§1. Aspecte prealabile _____	668
§2. Domeniul legii aplicabile faptelor ilicite _____	669
§3. Domeniul legii aplicabile faptelor licite _____	674
<i>Secțiunea a 7-a. Prezumțiile legale și sarcina probei</i> _____	674
<i>Secțiunea a 8-a. Excepții de la aplicarea legii faptului juridic</i> _____	676
<i>Secțiunea a 9-a. Acțiunile directe împotriva asiguratorului persoanei responsabile</i> _____	681
<i>Secțiunea a 10-a. Subrogația</i> _____	685
<i>Secțiunea a 11-a. Obligațiile cu pluralitate de debitori (răspunderea multiplă)</i> _____	688
<i>Secțiunea a 12-a. Validitatea formală</i> _____	690
<i>Secțiunea a 13-a. Noțiunea de reședință obișnuită</i> _____	691
<i>Secțiunea a 14-a. Excluderea retrimiterii</i> _____	694
<i>Secțiunea a 15-a. Statele cu mai multe sisteme juridice</i> _____	695
<i>Secțiunea a 16-a. Ordinea publică</i> _____	697
<i>Secțiunea a 17-a. Raportul dintre Regulamentul Roma II și alte reglementări</i> _____	699
§1. Raportul dintre Regulamentul Roma II și alte norme ale dreptului Uniunii Europene _____	699
§2. Raportul dintre Regulamentul Roma II și convențiile internaționale existente _____	703
<i>Secțiunea a 18-a. Obligații necontractuale care nu intră în domeniul de aplicare al Regulamentului (CE) nr. 864/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 iulie 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor necontractuale (Roma II)</i> _____	706
§1. Dispozițiile art. 2641 alin. (2) C. civ. _____	706
§2. Legea aplicabilă răspunderii pentru atingeri aduse personalității _____	708
SURSE BIBLIOGRAFICE _____	717